

Z A T W I E R D Z A M

Gorzów Wlkp., dnia 16 stycznia 2012 roku

nadinsp. Leszek Marzec

T - I – 1118/11

A N A L I Z A

PRZYJMOWANIA, ROZPATRYWANIA I ZAŁATWIANIA SKARG I WNIOSKÓW, DOTYCZĄCYCH FUNKCJONARIUSZY I PRACOWNIKÓW POLICJI WOJEWÓDZTWA LUBUSKIEGO w 2011 roku

W 2011 r. do Komendy Wojewódzkiej Policji w Gorzowie Wlkp. oraz jednostek **podległych** wpłynęło ogółem **481 skarg** (w analogicznym okresie roku ubiegłego - **547; spadek o 66 skarg**).

Bezpośrednio do Wydziału Kontroli Komendy Wojewódzkiej Policji wpłynęło **228 skarg**, tj. **47,4 %** ogólnej ilości skarg, natomiast do jednostek w terenie – **253**.

Z łącznej sumy **228** skarg przesłanych do Wydziału Kontroli, funkcjonariusze tej komórki załatwili **71 skarg (tj. 31,1 %)**, natomiast pozostałe sprawy przesłane zostały celem załatwienia do jednostek niższego szczebla, zgodnie z uprawnieniem wynikającym z art. 232 § 1 k.p.a.

W okresie sprawozdawczym rozpatrzono ogółem **473 skargi** (w 2010 r. - **541; spadek o 68**). Spośród **473** załatwionych skarg - **28** wpłynęło do jednostek na przełomie 2010/2011 r.; do wyjaśnienia w roku bieżącym pozostało natomiast **36** skarg. Z ogólnej liczby skarg – **26** przekazano według właściwości do prokuratury lub innego organu właściwego rzeczowo do ich rozstrzygnięcia.

W inny sposób załatwiono łącznie **53** sprawy, z czego - w **9** przypadkach skarga została wycofana, zaś w **4** przypadkach podtrzymano wcześniej zajęte stanowisko w sprawie, powiadamiając o tym fakcie autora skargi.

Natomiast w kolejnych **4**, skorzystano z możliwości wynikającej z treści art. 239 k.p.a. - i nie informowano skarżącego o powyższym. W trakcie **29** postępowań wyjaśniających, z uwagi na nie dające się usunąć rozbieżności w dokonanych ustaleniach, odstąpiono od zajęcia jednoznacznego stanowiska w sprawie. Natomiast **7** spraw pozostawiono bez rozpoznania, z uwagi na nieusunięcie w wyznaczonym terminie braków związanych z należyтым ustaleniem przedmiotu sprawy.

W 2011 r. wskaźnik skargowości (w odniesieniu do liczby skarg załatwionych we własnym zakresie) wyniósł **0,18** (w roku 2010 r. – **0,20**; spadek o **0,02**).

Z ogólnej liczby **447** skarg rozpatrzonych we własnym zakresie potwierdzono **35**, co daje wskaźnik **7,80 %** (w 2010 r. **44** – spadek o **0,60 %**). Uwzględniając natomiast łączną ilość załatwionych spraw, tj. **473** - wskaźnik ten wynosi **7,40 %**.

Odnosząc powyższe dane do ilości skarg potwierdzonych - wskaźnik ten kształtuje się na poziomie **0,013** skargi na 1 funkcjonariusza (w 2010 r. - **0,016**).

UWAGA: Szczegółowe dane dotyczące ilości złożonych, rozpatrzonych oraz potwierdzonych skarg, jak również wysokości wskaźnika skargowości i potwierdzalności, przedstawione zostały na dalszych stronach niniejszej ANALIZY.

W okresie sprawozdawczym, w ramach przyjęć interesantów w sprawach skarg i wniosków, w województwie lubuskim przeprowadzono ogółem **632** rozmowy (tyle samo co w 2010 r.), przy czym kierownicy jednostek oraz ich zastępcy przyjęli łącznie **371** osób, tj. o **23** więcej niż w roku 2010. Z ogólnej ilości **632** spraw - funkcjonariusze Zespołu Skarg i Wniosków Wydziału Kontroli KWP w Gorzowie Wlkp. przeprowadzili łącznie **173** rozmowy, tj. **27,4 % ogółu**, (w 2010 r. odpowiednio – **181**; **28,6 % ogółu**).

Rodzaje skarg / zarzutów przyczyny ich wnoszenia

Zestawienie danych, dotyczących ogólnej liczby skarg rozpatrzonych w okresie sprawozdawczym oraz załatwionych we własnym zakresie przez jednostki Policji woj. lubuskiego pozwala na stwierdzenie, iż najwięcej skarg odnotowano odpowiednio w następujących kategoriach:

- ***czynności procesowe, administracyjne z ustawy o Policji i inne***
– odpowiednio **331 i 323** (w 2010 r. - 353 i 348),
- ***załatwianie skarg***
– wszystkie **40** rozpatrzono we własnym zakresie (w 2010 r. - 69),

- ***niekulturalny stosunek do obywatela***
 - odpowiednio **29 i 27** (w 2010 r. – wszystkie 36 rozpatrzono we własnym zakresie),
- ***niehumanitarne lub poniżające traktowanie***
 - odpowiednio **24 i 18** (w 2010 r. - 50 i 40),
- ***naruszenie prawa do wolności***
 - odpowiednio **24 i 20** (w 2010 r. - wszystkie 8 rozpatrzono we własnym zakresie),
- ***postępowanie policjantów/pracowników poza służbą/pracą***
 - odpowiednio **13 i 8** (w 2010 r. – nie było wyodrębnionej kategorii),
- ***inne***
 - odpowiednio **10 i 9** (w 2010 r. - 24 i 22),
- ***skargi policjantów/ pracowników***
 - wpłynęły **2**, które zostały rozpatrzone we własnym zakresie (w 2010 r. – 1),
- ***zachowania korupcyjne***
 - w 2011 r. i 2010 nie wpłynęła żadna skarga,

W porównaniu do 2010 r. - w okresie sprawozdawczym stwierdzono tendencję malejącą w odniesieniu do ilości złożonych skarg (z 547 do 481, tj. o 66). Zmalała także ilość spraw załatwionych (z 541 do 473, tj. o 68).

Na przestrzeni ostatnich 10 lat ilość złożonych skarg przedstawiała się następująco :

- ✓ 2001 r. – wpłynęło **479** skarg
- ✓ 2002 r. – wpłynęło **415** skarg
- ✓ 2003 r. – wpłynęło **420** skarg
- ✓ 2004 r. – wpłynęło **526** skarg
- ✓ 2005 r. – wpłynęło **490** skarg
- ✓ 2006 r. – wpłynęło **552** skargi
- ✓ 2007 r. – wpłynęło **514** skarg
- ✓ 2008 r. – wpłynęło **559** skarg
- ✓ 2009 r. – wpłynęło **563** skargi

✓ 2010 r. – wpłynęło **547** skarg

✓ **2011 r. – wpłynęło 481 skarg.**

Z powyższego zestawienia wynika, iż do 2002 r. malała liczba wnoszonych skarg. Jednak w 2004 r. odnotowano zdecydowany wzrost liczby złożonych skarg (z 420 do 526). Natomiast w 2005 r. wpłynęło o 36 skarg mniej niż w 2004 r. W 2006 r. ponownie nastąpił wzrost liczby złożonych skarg o 62, w porównaniu z rokiem poprzednim. W 2007 r. zmalała liczba złożonych skarg o 38, w porównaniu z rokiem 2006 r. W 2008 r. nastąpił – wzrost o 41, a w 2009 r. – o kolejne 4 skargi. Rok 2010 zapoczątkował tendencję spadkową liczby wpływających skarg, ponieważ złożono ich o 16 mniej, niż w roku 2009. Tendencja ta powtórzyła się również w 2011 r., gdzie wpłynęło o kolejnych 66 skarg mniej niż w roku poprzednim.

Najwięcej skarg w 2011 r. - uwzględniając ilość zatrudnionych funkcjonariuszy – rozpatrzono we własnym zakresie na policjantów następujących jednostek Policji (wg wysokości wskaźnika skargowości):

✓ KPP Międzyrzecz	0,39
✓ KPP Żary	0,33
✓ KPP Żagań	0,27
✓ KPP Nowa Sól	0,22
✓ KPP Wschowa	0,22
✓ KMP Gorzów Wlkp.	0,21
✓ KPP Sulęcín	0,19.

Najniższy wskaźnik skargowości odnotowano natomiast w przypadku jednostek:

✓ KWP Gorzów Wlkp.	0,05
✓ KPP Krosno Odrz.	0,12
✓ KMP Zielona Góra	0,15
✓ KPP Strzelce Kraj.	0,16
✓ KPP Słubice	0,17
✓ KPP Świebodzin	0,17.

Uwaga: wskaźnik skargowości w skali całego województwa wyniósł 0,18, czyli o 0,02 mniej niż w 2010 r.

W przypadku natomiast skarg potwierdzonych, w poszczególnych kategoriach ich kolejność prezentuje się następująco:

- ✓ **czynności procesowe, administracyjne, z ustawy o Policji i inne – 26,**
co stanowi **8,04 %** ogólnej ilości tej grupy skarg załatwionych we własnym zakresie
(w 2010 r. – odpowiednio 29 i 8,33%),
- ✓ **załatwianie skarg – 3,**
co stanowi **7,5 %** ogólnej ilości tej grupy skarg załatwionych we własnym zakresie
(w 2010 r. – odpowiednio 10 i 14,49%),
- ✓ **inne - 3,**
co stanowi **33,33 %** ogólnej ilości tej grupy skarg załatwionych we własnym zakresie
(w 2010 r. – odpowiednio 1 i 4,54 %).
- ✓ **niekulturalny stosunek do obywatela – 2,**
co stanowi **7,4 %** ogólnej ilości tej grupy skarg załatwionych we własnym zakresie
(w 2010 r. – odpowiednio 2 i 5,5 %),
- ✓ **skargi policjantów/pracowników – 1,**
co stanowi **50 %** ogólnej ilości tej grupy skarg załatwionych we własnym zakresie
(w 2010 r. w tej kategorii nie odnotowano żadnej skargi potwierdzonej),

W kategoriach: nieludzkie lub poniżające traktowanie, naruszenie prawa do wolności, zachowania korupcyjne oraz postępowanie policjantów/pracowników poza służbą/pracą - nie odnotowano żadnego przypadku skargi potwierdzonej.

Odnosząc natomiast powyższe dane do poszczególnych jednostek Policji garnizonu lubuskiego stwierdzono, że najczęściej potwierdzonych skarg odnotowano w przypadku funkcjonariuszy następujących komend:

✓ KMP Zielona Góra	- 7
✓ KPP Żary	- 7
✓ KPP Żagań	- 6
✓ KMP Gorzów Wlkp.	- 5
✓ KWP Gorzów Wlkp.	- 3
✓ KPP Słubice	- 2.

Natomiast w każdej z nw. jednostek, tj.: KPP Krosno Odrz., KPP Strzelce Kraj., KPP Nowa Sól, KPP Wschowa i KPP Międzyrzecz – spośród wszystkich załatwionych skarg, odnotowano po 1 przypadku skargi potwierdzonej. W KPP Sulęcín oraz KPP Świebodzin - nie odnotowano takiego rodzaju skarg.

Przedstawiając jednak tę problematykę, w kontekście wysokości wskaźnika potwierdzalności skarg, kolejność ta przedstawia się w następujący sposób :

✓ KPP Żagań	- 14,30 %
✓ KWP Gorzów Wlkp.	- 12,00 %
✓ KPP Żary	- 11,50 %
✓ KMP Zielona Góra	- 11,50 %
✓ KPP Słubice	- 10,50 %
✓ KPP Wschowa	- 6,70 %
✓ KPP Krosno Odrz.	- 6,70 %
✓ KPP Strzelce Kraj.	- 6,30 %
✓ KMP Gorzów Wlkp.	- 6,00 %
✓ KPP Nowa Sól	- 3,00 %
✓ KPP Międzyrzecz	- 2,30 %

KPP w Sulęcinie i Świebodzinie nie odnotowały żadnej skargi potwierdzonej.

Dane przedstawione w tabeli pt. „Zestawienie ogólnej liczby skarg i zarzutów zawartych w poszczególnych kategoriach, rozpatrzonych w okresie sprawozdawczym” pozwalają natomiast na stwierdzenie, iż najwięcej zarzutów na funkcjonariuszy woj. lubuskiego rozpatrzono w kategoriach:

- ✓ ***czynności procesowe, administracyjne, z ustawy o Policji i inne – 462,***
co stanowi 65,2 % ogólnej liczby zarzutów, rozpatrzonych w okresie sprawozdawczym
(w 2010 r. – odpowiednio 491 i 59,4%),
- ✓ ***niekulturalny stosunek do obywatela – 67,***
co stanowi 9,4 % ogólnej liczby zarzutów, rozpatrzonych w okresie sprawozdawczym
(w 2010 r. – odpowiednio 113 i 13,7 %),
- ✓ ***niehumanitarne lub poniżające traktowanie – 64,***
co stanowi 9 % ogólnej liczby zarzutów, rozpatrzonych w okresie sprawozdawczym
(w 2010 r. – odpowiednio 92 i 11,1 %),
- ✓ ***załatwianie skarg – 40,***
co stanowi 5,6 % ogólnej liczby zarzutów, rozpatrzonych w okresie sprawozdawczym
(w 2010 r. – odpowiednio 69 i 8,3 %),
- ✓ ***naruszenie prawa do wolności – 38,***
co stanowi 5,3 % ogólnej liczby zarzutów, rozpatrzonych w okresie sprawozdawczym
(w 2010 r. – odpowiednio 28 i 3,4 %),
- ✓ ***postępowanie policjantów/pracowników poza służbą/pracą – 17,***
co stanowi 2,4 % ogólnej liczby zarzutów, rozpatrzonych w okresie sprawozdawczym
(w 2010 r. – nie było takiego oddzielnego zarzutu),

- ✓ **inne – 16**,
co stanowi **2,2 %** ogólnej liczby zarzutów, rozpatrzonych w okresie sprawozdawczym (w 2010 r. – odpowiednio 33 i 4 %),
- ✓ **skargi policjantów/ pracowników – 4**,
co stanowi **0,6 %** ogólnej liczby zarzutów, rozpatrzonych w okresie sprawozdawczym (w 2010 r. – odpowiednio 1 i 0,12 %),
- ✓ **zachowania korupcyjne – 1**,
co stanowi **0,1 %** ogólnej liczby zarzutów, rozpatrzonych w okresie sprawozdawczym (w 2010 r. – nie rozpatrywano żadnego zarzutu z tej kategorii).

Biorąc natomiast pod uwagę dane zawarte w tabeli pt. „Sposób rozpatrzenia zarzutów podnoszonych w poszczególnych kategoriach w 2011 r.” stwierdzić należy, iż najwięcej formułowanych przez skarżących zarzutów, dotyczyło działań policjantów związanych m.in. z:

- ✓ **interwencjami – 110**, z czego **4 potwierdzono**
co stanowi **15,5 %** ogólnej liczby zarzutów, rozpatrzonych w okresie sprawozdawczym (w 2010 r. – odpowiednio 124 i 5 oraz 15 %).

Dokonywane analizy problematyki skargowej wykazują, iż zarzuty tego rodzaju zajmują pierwsze miejsce w rankingu spraw rozpatrzonych, na przestrzeni ostatnich dziesięciu lat.

Nieziennie od wielu lat - zarzuty podnoszone w związku z wykonywanymi przez policjantów czynnościami są wielorakie – dotycząc zarówno kwestii merytorycznej jak i formalnej, sprowadzając się przede wszystkim do kwestionowania samej zasadności podjęcia interwencji, jak również nie zachowania przez policjantów określonej procedury prawnej, regulującej podjęte przez nich konkretne działania.

- ✓ **inne – 87**, z czego **8 potwierdzono**
co stanowi **12,3 %** ogólnej liczby zarzutów, rozpatrzonych w okresie sprawozdawczym (w 2010 r. – odpowiednio 51 i 4 oraz 6,2 %).

Najczęstsze uwagi kierowane pod adresem funkcjonariuszy z tej kategorii zarzutów dotyczą w szczególności: *zasadności założenia niebieskiej karty, braku legalizacji urzędu służącego do badania zawartości alkoholu w wydychanym powietrzu, nie podanie swoich danych osobowych w trakcie wykonywanych czynności służbowych, działań podejmowanych w związku z zatrzymaniem dowodu rejestracyjnego pojazdu (data ważności wystawionego pokwitowania, zniszczenie ww. dokumentu).*

✓ ***czynnościami dochodzeniowo-śledczymi/ zabezpieczaniem mienia –74,***
z czego 3 potwierdzono

co stanowi **10,4 %** ogólnej liczby zarzutów, rozpatrzonych w okresie sprawozdawczym (w 2010 r. – odpowiednio 56 i 2 oraz 6,8%).

Najczęstszym powodem kierowania tych zarzutów jest subiektywna opinia zainteresowanego, sprowadzająca się do negatywnej oceny czynności procesowych, wykonywanych w związku z prowadzonym postępowaniem przygotowawczym.

Autorami skarg w tych przypadkach są z reguły obie strony postępowania, z pewną przewagą osób pokrzywdzonych (zdarzają się też osoby bliskie, nie będące uczestnikami postępowania). Składając skargę starają się one wpłynąć na tok tego postępowania, wnioskując głównie o:

- ✓ *wykonanie dodatkowych czynności procesowych,*
- ✓ *przyśpieszenie terminu jego zakończenia,*
- ✓ *właściwe realizowanie przysługujących uprawnień,*
- ✓ *skuteczniejsze działanie w kierunku odzyskania utraconego mienia.*

Kierując skargę, jej autor niejednokrotnie nie posiada wystarczającej wiedzy nt. obowiązującej procedury prawnej, regulowanej głównie przepisami k.p.k., zarzucając Policji zaniechanie bądź niewłaściwe wykonanie czynności procesowych (w tym - m.in. oględzin), w przypadku gdy faktycznie czynności takie zostały wykonane prawidłowo. Zarzucając złą wolę lub stronnictwo, kwestionuje się treść zapisów poczynionych w protokołach przesłuchania, konfrontacji czy też oględzin.

Z pewnością jednak nie można pominąć sytuacji, kiedy rzeczywiście, w wyniku pewnej rutyny lub - z drugiej strony - braku doświadczenia zawodowego jak i przeciążenia obowiązkami służbowymi, policjanci (głównie służb dochodzeniowo - śledczych), popełniają pewne błędy, skutkujące składaniem skarg.

✓ ***niekulturalnym stosunkiem do obywatela – 67, z czego 2 potwierdzono***
co stanowi **9,4 %** ogólnej liczby zarzutów, rozpatrzonych w okresie sprawozdawczym (w 2010 r. – odpowiednio 113 i 6 oraz 13,7 %),

Wnoszenie tego rodzaju zarzutów powodowane jest w głównej mierze oczekiwaniem społecznym ze strony funkcjonariuszy Policji – jako funkcjonariuszy publicznych - prezentowania wysokiego poziomu kultury osobistej oraz poszanowania przez nich zasad poprawnego zachowania. W wielu

również przypadkach – stanowcze i zdecydowane działanie policjantów odbierane jest jako niepoprawne zachowanie.

✓ ***postępowanie w sprawach o wykroczenia – pozostałe – 49, z czego potwierdzono 3***

co stanowi **6,9 %** ogólnej liczby zarzutów, rozpatrzonych w okresie sprawozdawczym (w 2010 r. – odpowiednio 52 i 6 oraz 6,3 %).

Przyczynami wnoszenia tego rodzaju zarzutów są z reguły: *działania zmierzające do uniknięcia odpowiedzialności przed sądem, a w szczególności niedoprowadzenie do skierowania sprawy na drogę sądową oraz kwestionowanie rozstrzygnięć dokonanych przez policjantów.*

Przytoczone dane liczbowe jednoznacznie świadczą o tym, iż zaskarżane postępowanie funkcjonariuszy wiąże się w głównej mierze z opisanymi wyżej czynnościami policjantów, które - co należy podkreślić – z reguły dotyczą bezpośrednio wykonywanych przez nich codziennie obowiązków służbowych.

✓ ***bezczyornością / opieszałością – 44, z czego 8 potwierdzono***

co stanowi **6,2 %** ogólnej liczby zarzutów, rozpatrzonych w okresie sprawozdawczym (w 2010 r. – odpowiednio 100 i 16 oraz 12,1 %).

Powodem wnoszenia skarg tego rodzaju jest m.in. zarzucany brak reakcji funkcjonariuszy na wnoszone zawiadomienia o popełnieniu drobniejszych przestępstw lub wykroczeń, odmowa podjęcia interwencji lub znaczne opóźnienie przy jej podejmowaniu.

Zarzuty dotyczące tej kategorii, w większości przypadków, wiążą się z błahymi zdarzeniami, które jednak w ocenie samych zainteresowanych, postrzegane są jako ich indywidualne, ważne problemy.

Z tego też względu, zbyt pochopna decyzja o niepodjęciu działań - urastając do rangi osobistego problemu skarżącego - tworzy negatywną opinię o Policji, od której każdy obywatel ma prawo oczekiwać pomocy we właściwym załatwieniu jego sprawy.

Jak wynika ze statystyk policyjnych, powyższe zdarzenia stanowią znaczny procent zgłoszeń, przyjmowanych w toku codziennej służby, i najczęściej dotyczą:

- ✓ *zakłócania ciszy nocnej,*
- ✓ *konfliktów małżeńskich, sąsiedzkich,*
- ✓ *naruszania przez kierujących pojazdami przepisów ruchu drogowego.*

W sytuacji takich zgłoszeń, na uwagę zasługuje wysoki poziom oczekiwań i aktywności osób, które chcą wyegzekwować od Policji np. odzyskanie utraconego mienia, rozwiązanie istniejącego problemu lub załatwienie swojego interesu.

Nadal mają też miejsce takie sytuacje, w których policjant (dyżurny) stara się obywatela niemalże "na siłę" odwieść od złożenia przez niego zawiadomienia o przestępstwie, argumentując to nikłymi szansami na ujawnienie sprawcy, bądź też pouczając go o konieczności załatwienia sporu między stronami, bez ingerencji Policji.

Zdarza się przy tym, iż takie lekceważące podejście do uzyskanego zgłoszenia znajduje automatycznie swe odzwierciedlenie w poziomie dokumentacji, sporządzanej na tę okoliczność (notatka zamiast zawiadomienia o przestępstwie, bądź też w ogóle nie dokonanie jakiegokolwiek zapisu na ten temat).

- ✓ **kontrola drogowa – 43**, z czego **nie potwierdzono żadnego zarzutu** co stanowi **6,1 %** ogólnej liczby zarzutów, rozpatrzonych w okresie sprawozdawczym (w 2010 r. – odpowiednio 54 i 5 oraz 6,5 %).

Najczęstszym powodem kierowania tego rodzaju zarzutów jest niezadowolenie z samego faktu podjęcia czynności wobec skarżących. Kwestionują oni przede wszystkim dokonaną przez policjantów ocenę zastanego stanu faktycznego, jak również miejsce przeprowadzania kontroli.

* * *

Reasumując powyższe wnioski należy stwierdzić, iż dane dotyczące poszczególnych kategorii skarg, jak i zarzutów (w zakresie ilości złożonych, rozpatrzonych oraz potwierdzonych spraw) - uwzględniając przyczyny powodujące ich składanie - stanowią niewątpliwie istotne źródło informacji o najczęściej popełnianych przez policjantów błędach oraz nieprawidłowych zachowaniach.

Z zaprezentowanych danych wynika, iż w znacznym stopniu winy za taki stan rzeczy należy upatrywać zarówno po stronie samego funkcjonariusza jak i jego przełożonego, jako odpowiedzialnego za nadzór nad jego pracą. Na uwadze należy jednak mieć również fakt, iż popełniane błędy wynikają też pośrednio z realiów, w jakich codzienna służba jest pełniona.

Analiza postępowań wyjaśniających, przeprowadzonych w minionym roku - w kontekście poczynionych ustaleń oraz oceny prawnej działania funkcjonariuszy Policji - pozwala na stwierdzenie, iż nadal podstawowymi źródłami i przyczynami rodzącymi skargi są:

W przypadku skarg potwierdzonych:

- ✓ *niewłaściwie wykonywane obowiązki służbowe, związane przede wszystkim z brakiem odpowiedniego nadzoru i kontroli ze strony bezpośrednich przełożonych;*
- ✓ *niedostateczna znajomość przez policjantów obowiązujących przepisów prawa, wynikająca z niewystarczającego poziomu wyszkolenia zawodowego;*
- ✓ *przeciążenie obowiązkami służbowymi;*
- ✓ *lekceważenie obowiązków służbowych, brak rzetelności oraz poczucia odpowiedzialności i zrozumienia służebnej roli Policji wobec społeczeństwa;*
- ✓ *brak doświadczenia zawodowego, skutkujący nieumiejętnością opanowania emocji oraz właściwego rozstrzygnięcia skomplikowanych sytuacji konfliktowych;*
- ✓ *niewłaściwe zachowanie w stosunku do obywateli, wynikające niejednokrotnie z niskiego poziomu kultury osobistej oraz bezzasadnego poczucia bezkarności.*

W przypadku skarg niepotwierdzonych:

- ✓ *niedostateczny poziom wiedzy i błędna interpretacja przepisów prawnych przez skarżących;*
- ✓ *dążenie do uniknięcia odpowiedzialności karnej za popełnione czyny poprzez pomawianie policjantów o nadużycie uprawnień;*
- ✓ *usiłowanie włączenia Policji w wyjaśnianie spraw natury cywilno-prawnej;*
- ✓ *pieniactwo, złośliwość oraz próba tzw. "zrewanżowania się" funkcjonariuszowi za podjęte przez niego działania służbowe;*
- ✓ *brak konsekwentnego i stanowczego działania policjantów w czasie podejmowania czynności służbowych.*

Przykłady potwierdzonych zarzutów

I. Zarzut dotyczący błędów formalnych popełnionych w związku z podjęciem interwencji w czasie wolnym od służby.

Przedmiotem postępowania wyjaśniającego były błędy formalne, popełnione w związku z podjęciem czynności służbowych w czasie wolnym od służby.

Analiza zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego pozwoliła na ustalenie, iż w dniu 7.03.2011 r. funkcjonariusz KWP w Gorzowie Wlkp., w drodze do służby, był świadkiem popełnienia przez skarżącego wykroczenia drogowego. Mężczyzna kierując samochodem marki Fiat Seicento, na łuku drogi pomiędzy miejscowościami, w pobliżu stacji transformatorowej, wykonując manewr wyprzedzania pojazdu marki BMW, należącego do policjanta, swoim zachowaniem stworzył zagrożenie dla osób poruszających się tym samochodem (dodatkowo 4 funkcjonariuszy), naruszając tym samym przepisy ustawy z dnia 20 czerwca 1997 roku Prawo o ruchu drogowym (art. 24) oraz ustawy z dnia 20 maja 1971 roku Kodeks wykroczeń (art. 86 § 1).

W związku z powyższym, celem zapobieżenia dalszym ewentualnym zagrożeniom dla innych uczestników drogi, policjant podjął próby wyprzedzenia pojazdu, celem zmuszenia skarżącego do jego zatrzymania. Niemniej jednak, mężczyzna swoim zachowaniem polegającym na zjeżdżaniu samochodem do środka jezdni, uniemożliwiał wykonanie tej czynności.

Z dokonanych w sprawie ustaleń wynika, iż z chwilą uzyskania oczekiwanego rezultatu, policjant podszedł do kierującego, pytając czy wszystko jest w porządku z jego zdrowiem, ponieważ podejrzewał, że zaistniała sytuacja mogła być spowodowana jego złym stanem psychofizycznym.

Funkcjonariusz po upewnieniu się, iż nie to było powodem zachowania skarżącego oznajmił, że popełnił on wykroczenie zagrożone grzywną w postaci mandatu karnego. Z uwagi jednak na charakter pełnionej przez niego służby, który nie wymaga posiadania bloczka mandatowego, pouczył kierującego, iż z zaistniałego zdarzenia sporządzi notatkę służbową i przekaze ją swojemu przełożonemu.

Odnosząc się natomiast do zarzutu podnoszonego przez skarżącego, że to właśnie policjant „stworzył poważne zagrożenie bezpieczeństwa na drodze” nie stwierdzono, na podstawie spójnych zeznań pasażerów kierowanego przez niego auta, by doszło do takiej sytuacji.

Nie doszukano się również nieprawidłowości w sposobie zatrzymania pojazdu, ponieważ oceniając poczynione w sprawie ustalenia wzięto pod uwagę fakt, że policjant, pomimo tego, iż w danym czasie nie pełnił służby, postąpił

zgodnie z nałożonym przez ustawodawcę obowiązkiem i zareagował na ujawnione wykroczenie, przy czym czynności te wykonał przy pomocy posiadanych przez siebie środków technicznych (podstawa prawna: art. 58 w zw. z art. 27 ustawy z dnia 6 kwietnia 1990 roku o Policji).

Niemniej jednak uznać należy, iż okoliczności i dynamika zaistniałej sytuacji, a także towarzyszące temu emocje doprowadziły do pominięcia, przez ww. funkcjonariusza, obowiązujących formalności m.in. w kwestii podania swoich danych osobowych, podstawy prawnej podjęcia czynności służbowych, ustalenia tożsamości sprawcy wykroczenia oraz udokumentowania tego faktu.

Mając na uwadze powyższe, zobowiązano bezpośredniego przełożonego funkcjonariusza do przeprowadzenia z nim rozmowy instruktażowej w zakresie stwierdzonych uchybień oraz do przypomnienia podległym funkcjonariuszom zasad postępowania w przypadku podjęcia interwencji poza służbą, a także treści Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 26 lipca 2005 roku w sprawie sposobu postępowania przy wykonywaniu niektórych uprawnień przez policjantów.

II. Zarzut dotyczący sporządzenia dokumentów w postaci rozkazu personalnego oraz świadectwa służby, zawierających w swej treści błędną informację o nabyciu prawa do policyjnej emerytury.

W dniu 26.06.2006 r. funkcjonariusz Policji złożył raport o zwolnienie ze służby z dniem 30.06.2006 r., bez uzasadnienia. Właściwy przełożony osobowy rozkazem personalnym zwolnił policjanta ze służby w Policji, ze wskazanym przez niego dniem stwierdzając w treści przedmiotowego dokumentu, iż policjant nabył prawo do policyjnej emerytury. Również w treści wystawionego świadectwa służby stwierdzono, że pełnił on służbę stałą w Policji w okresie, który wskazywał jednoznacznie na możliwość ubiegania się o przyznanie prawa do emerytury.

Po złożeniu przez policjanta w tym zakresie wniosku do Zakładu Emerytalno-Rentowego MSWiA otrzymał decyzję, z treści której wynikało, że na dzień zwolnienia ze służby w Policji posiadał ogółem 14 lat, 11 miesięcy i 18 dni służby. Na tej podstawie odmówiono mu przyznania prawa do policyjnej emerytury.

W toku przeprowadzonego postępowania wyjaśniającego ustalono, że w związku z wypadkiem w służbie policjant orzeczeniem właściwej Wojewódzkiej Komisji Lekarskiej MSWiA został zaliczony do trzeciej grupy inwalidzkiej. W wyniku powyższego, na podstawie art. 41 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji został zwolniony ze służby, a następnie po uwzględnieniu wniesionego przez niego odwołania do właściwego Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego został przywrócony do służby.

Funkcjonariusz faktycznie pozostawał poza służbą przez ponad cztery lata. Na skutek przywrócenia go do służby, zgodnie z treścią art. 42 ust. 5 cyt. wyżej ustawy otrzymał on świadczenie pieniężne za sześć miesięcy i ten okres podlegał zaliczeniu do okresu pełnienia służby.

Na dzień zwolnienia go ze służby z uwagi na orzeczenie komisji lekarskiej posiadał 14 lat i 4 miesiące służby i do tego okresu należało jemu doliczyć sześć miesięcy, za które wypłacono świadczenie pieniężne oraz okres służby po przywróceniu go do służby do zwolnienia na własną prośbę, co łącznie stanowiło 14 lat, 11 miesięcy i 18 dni.

W związku z powyższym prowadzący postępowanie wyjaśniające uznał za potwierdzony stawiany przez skarżącego zarzut, dotyczący wystawienia dokumentów zawierających w swej treści błędną informację o nabyciu prawa do policyjnej emerytury. Odnosząc się jednocześnie do żądania w zakresie ukarania pracowników odpowiedzialnych za błędne obliczenie okresu pełnienia służby dla celu uzyskania prawa do emerytury policyjnej stwierdzono, że brak jest możliwości prawnych w tym zakresie, z uwagi na zwolnienie ich ze służby. Wskazano jednakże, że fakt ten nie wyklucza dochodzenia przez skarżącego roszczeń z tego tytułu na drodze postępowania cywilnego.

III. Zarzut dotyczący nieprawidłowości w sporządzeniu dokumentacji na miejscu kolizji drogowej oraz braku rzetelności w gromadzeniu materiału dowodowego w toku prowadzonych czynności wyjaśniających w sprawie o wykroczenie

W toku przeprowadzonego postępowania wyjaśniającego ustalono, że w dniu 20.07.2010 r. na odcinku jednej z dróg krajowych doszło do kolizji drogowej. Zgłaszający zdarzenie oświadczył funkcjonariuszowi Policji, że drugi uczestnik – sprawca kolizji, który po zakończonym manewrze wyprzedzania jego samochodu gwałtownie zahamował w wyniku czego doprowadził do zderzenia między pojazdami, odjechał nie pozostawiając swoich danych. Pokrzywdzony przekazał również dane pojazdu i właściciela, które uzyskał dzwoniąc do swojego agenta ubezpieczeniowego, któremu podał tylko numery rejestracyjne pojazdu. Wskazana przez pokrzywdzonego osoba została skazana przez sąd za popełnione wykroczenie bez przeprowadzenia rozprawy, a następnie na skutek wniesionego sprzeciwu - uniewinniona od zarzucanego jej czynu. Tym samym złożyła ona skargę na wniesienie przeciwko niej nieuzasadnionego wniosku o ukaranie dowodząc, że mieszka około 700 km od miejsca kolizji, nigdy nie była

w opisanym miejscu oraz podała świadków na okoliczność, iż w opisanym dniu znajdowała się w miejscu swojego zamieszkania a należący do niej pojazd - w garażu. W toku prowadzonego postępowania skargowego stwierdzono, że funkcjonariusz przybyły na miejsce zdarzenia drogowego nie sporządził niezbędnej dokumentacji, tj. notatki urzędowej będącej podstawą do wszczęcia czynności wyjaśniających w sprawie o wykroczenie. Wypełnił natomiast częściowo druk notatki o kolizji i kartę zdarzenia drogowego. Niepełna dokumentacja została przyjęta przez dyżurnego jednostki, a następnie przekazana do zapoznania się z jej treścią kierownikowi jednostki Policji, który nie zlecił czynności wyjaśniających będąc przekonany, że policjant niezwłocznie uzupełni materiały. Nie wyegzekwował jednak sporządzenia tej dokumentacji przez podległego policjanta, co miało wpływ na fakt, że czynności wyjaśniające zostały wszczęte po upływie jednego miesiąca. Jednocześnie wskazano, że prowadzący przedmiotowe czynności policjant ograniczył się jedynie do zlecenia w ramach pomocy prawnej czynności przesłuchania osoby podejrzanej o popełnienie wykroczenia, mimo, że z wyjaśnień obwinionego wynikało, że nie dopuścił się on zarzucanego czynu, a ponadto wskazał świadków, którzy mieli potwierdzić podawaną przez niego wersję.

Ustalenia te stały się podstawą do uznania za potwierdzony zarzut niewłaściwego sporządzenia dokumentacji z miejsca zdarzenia drogowego oraz braku rzetelności w wyjaśnieniu linii obrony obwinionego, a w konsekwencji sformułowania szeregu wniosków szkoleniowych opartych na studium opisanego przypadku.

Skargi dotyczące dyskryminacji, kobiet i dzieci

Z analizy danych skargowych za 2011 r. wynika, iż spośród ogółu **473** rozpatrzonych skarg **148** (tj. **31,3 %**) dotyczyło działań Policji podejmowanych wobec **kobiet lub dzieci**. W treści **148** spraw, które wpłynęły łącznie do wszystkich jednostek Policji garnizonu lubuskiego, sformułowano **204** zarzuty, które dotyczyły **kobiet** i **5** – odnoszących się do **dzieci**.

UWAGA: Szczegółowe dane dotyczące liczby zarzutów odnoszących się do kobiet i dzieci, przedstawione zostały w tabeli pt. „Zestawienie liczby zarzutów dotyczących działań Policji podejmowanych wobec kobiet i dzieci”.

Odnosząc się natomiast do skarg, w treści których podnoszono zarzut dyskryminacji, to z danych statystycznych wynika, iż w 2011 r. nie odnotowano takiego przypadku (w 2010 r. – 3).

* * *

W 2011r. do jednostek Policji wpłynęło również **6 wniosków dotyczących ładu, porządku i bezpieczeństwa publicznego** (w 2010 r. – również 6).

Niezależnie od skarg i wniosków, rozpatrywano również **listy od obywateli**. Przykładowo - do KWP w Gorzowie Wlkp. w 2011 r. wpłynęło ogółem **96 listów** (77- w 2010 r.), których głównym tematem były przede wszystkim:

- ✓ *prośby o udzielenie informacji;*
- ✓ *prośby o udzielenie pomocy w załatwieniu spraw indywidualnych;*
- ✓ *informacje dotyczące popełniania przestępstw i wykroczeń;*
- ✓ *zagadnienia bezpieczeństwa i porządku publicznego;*
- ✓ *inne sprawy.*

Listy te w większości przypadków przesyłane były do właściwych jednostek Policji w terenie, do wiadomości lub podjęcia niezbędnych działań. Niemniej jednak, **34** z nich zostały wyjaśnione przez funkcjonariuszy Wydziału Kontroli (tj. **35,4** ogółu złożonych).

Przyjmowanie interesantów w sprawach skarg i wniosków oraz problemy poruszane w rozmowach

W 2011 r. kierownictwo Komendy Wojewódzkiej Policji w Gorzowie Wlkp. oraz funkcjonariusze Zespołu Skarg i Wniosków Wydziału Kontroli KWP przyjęli łącznie **181** interesantów w ramach skarg i wniosków (**193** - w **2010 r.**).

W jednostkach terenowych dane te przedstawiały się natomiast następująco: **451** - ogółem, z czego - **363** osoby zostały przyjęte przez kierownictwo jednostek (w **2010 r.** - analogicznie **439 i 336**).

Wszystkie jednostki organizacyjne Policji woj. lubuskiego w 2011 r. przyjęły natomiast ogółem – **632** osoby, w tym - kierownictwo – **371** (w **2010 r.** analogicznie **632 - 348**).

W zestawieniu tabelarycznym powyższe dane przedstawiają się w następujący sposób:

L.P	OKRES SPRAWOZDAWCZY	OGÓŁEM	LICZBA PRZYJĘTYCH INTERESANTÓW
			W TYM: PRZEZ KIEROWNICTWO JEDNOSTEK
1.	2002 r.	367	265
2.	2003 r.	524	376
3.	2004 r.	497	309
4.	2005 r.	543	337
5.	2006 r.	627	393
6.	2007 r.	564	331
7.	2008 r.	574	346
8.	2009 r.	637	346
9.	2010 r.	632	348
10.	2011 r.	632	371

Z powyższego zestawienia wynika, iż liczba interesantów przyjętych w jednostkach organizacyjnych Policji garnizonu lubuskiego w 2011 roku wyniosła tyle samo co w roku 2010 .

Procedura przyjmowania interesantów w jednostkach woj. lubuskiego jest od wielu lat zgodna z obowiązującymi w tym zakresie przepisami i nie zmieniła się na przestrzeni ostatniego roku. Kierownicy komend oraz komisariatów nadal przyjmują te osoby codziennie bądź w wyznaczonych dniach, zaś stosowne informacje w tym zakresie znajdują się w widocznym miejscu budynku jednostek Policji, jak również na posiadanych stronach internetowych. Istnieje także możliwość komunikowania się obywateli z Policją za pośrednictwem poczty elektronicznej.

W zależności od indywidualnego zaangażowania ze strony kierownictwa poszczególnych komend czy komisariatów, w niektórych przypadkach możliwość kontaktu z interesantem istnieje niemalże bez względu na porę dnia.

Zgodnie natomiast z § 4 Regulaminu Komendy Wojewódzkiej Policji w Gorzowie Wlkp. z dnia 20 stycznia 2010 r. (z późn. zm.), Komendant Wojewódzkiej Policji w Gorzowie Wlkp. przyjmuje obywateli w sprawach skarg i wniosków w każdy poniedziałek w godzinach 10:00 – 18:00, a funkcjonariusze Zespołu Skarg i Wniosków Wydziału Kontroli codziennie w godzinach służby,

przy czym w poniedziałki do godziny 18:00, w ramach pełnionego dyżuru.

Tematem większości rozmów, przeprowadzanych z interesantami były uwagi o charakterze skarg na postępowanie policjantów. Przykładem minionych lat, najczęściej zgłaszanymi problemami były sprawy dotyczące:

- ✓ *niewłaściwego zachowania się policjanta w czasie wykonywania czynności służbowych,*
- ✓ *sposobu przeprowadzenia interwencji,*
- ✓ *niesłusznego uznania winnym spowodowania kolizji drogowej; wśród tej grupy były osoby wnoszące o anulowanie mandatu,*
- ✓ *konfliktów sąsiedzkich i rodzinnych,*
- ✓ *treści zeznań składanych przed sądem przez funkcjonariuszy, będących świadkami popełnianych przestępstw lub wykroczeń,*
- ✓ *sposobu załatwienia poprzednich skarg oraz terminów obowiązujących przy ich wyjaśnianiu.*

Należy również podkreślić, iż dość liczną grupę interesantów stanowiły – zgłaszające się wielokrotnie – osoby z różnymi zaburzeniami psychicznymi, którym Policja nie jest w stanie pomóc zgodnie z ich oczekiwaniami.

W toku prowadzonych rozmów (w tym - również telefonicznych) interesantów każdorazowo pouczano o możliwości złożenia skargi w przypadku uznania, iż dotychczasowe ustalenia nie są dla nich wystarczająco satysfakcjonujące.

W każdej sytuacji wymagającej bezpośredniej interwencji kontaktowano się telefonicznie z właściwą jednostką w terenie, celem skonfrontowania danych przekazanych przez interesanta ze stanem faktycznym. Udzielano również wyjaśnień oraz porad.

W większości przypadków zgłaszane informacje nie znajdowały swego potwierdzenia, co głównie wiąże się z nieznaną przez te osoby przepisów prawa, jak również subiektywnym poczuciem krzywdy wyrządzonej rzekomo przez policjanta.

W ramach przyjęć interesantów uzyskiwano także informacje, dotyczące popełniania przestępstw i wykroczeń. Sygnały te kierowano do właściwych merytorycznie jednostek Policji.

Wzorem lat ubiegłych, nadal wzbogacano formy kontaktów ze społeczeństwem. W większym stopniu zaangażowano do tego celu rzeczników prasowych, którzy upowszechniali problematykę pracy Policji w lokalnych środkach masowego przekazu.

W celu właściwej realizacji ustawowych zadań Policji oraz zapewnienia jej sprawnego działania, ukierunkowanego na wzrost zaufania społecznego,

oprócz „Telefonu Zaufania” (służącego głównie do przyjmowania informacji o przestępstwach i ich sprawcach), dodatkowo funkcjonuje w garnizonie lubuskim „Telefon 10 minut”. Istotą tego Telefonu jest przekazywanie kierownictwu właściwej jednostki organizacyjnej Policji wszelkich sygnałów, dotyczących przedłużającego się czasu oczekiwania na przyjęcie zgłoszenia (zawiadomienia) o przestępstwie lub na informację o jej sprawcach.

Ocena przyjmowania, rozpatrywania i załatwiania skarg oraz wniosków

Za pozytywny uznać należy stopniowy spadek liczby skarg składanych na działalność i funkcjonowanie Policji. Pomimo tego, za prawdopodobną przyczynę składania skarg w dalszym ciągu uznać należy m.in.:

- ✓ wzrost świadomości prawnej obywateli i możliwości składania skarg, odwołań, zażaleń oraz dochodzenia własnych racji przed różnymi organami i instytucjami,
- ✓ rosnące poczucie wolności, swobód i praw obywatelskich,
- ✓ zwiększającą się demokratyzację życia społecznego.

Niemniej jednak, z roku na rok zauważalna jest poprawa poziomu prowadzonych postępowań wyjaśniających przez jednostki Policji szczebla miejskiego i powiatowego. Nie zmienia to faktu, iż jakość prowadzonych tych postępowań jest nadal zróżnicowana.

Praktyka utwierdza w przekonaniu, iż dobre wyniki są osiąganе w tych jednostkach, w których kierownicy dużą uwagę poświęcają problematyce skargowej oraz właściwym osobom powierzyli rolę tzw. *koordynatorów skargowych*.

Odnosząc się natomiast do terminowości załatwiania spraw stwierdzić należy, iż zdecydowana większość postępowań kończona była w terminie jednego miesiąca, tj. zgodnie z wymogiem określonym w art. 237 § 1 k.p.k.

Stwierdzano również przypadki wyjaśniania tych skarg w terminie dłuższym od określonego w ww. artykule, przy czym każdorazowo (oprócz 2 sytuacji) pisemnie poinformowano skarżącego o niezałatwieniu sprawy w ustawowym terminie, wyznaczając jednocześnie nowy termin. Każda zwłoka w załatwieniu sprawy, spowodowana była koniecznością przeprowadzenia dodatkowych czynności, pozwalających na rzetelne wyjaśnienie kierowanych zarzutów. Odnosząc się natomiast do kwestii 2 spraw tzw. *przeterminowanych* należy zauważyć, iż w tych przypadkach zwłoka w ich załatwieniu spowodowana

była z winy funkcjonariuszy wyznaczonych do ich wyjaśnienia. Wobec winnych zaniedbań wyciągnięto konsekwencje natury służbowej.

Zadania realizowane przez Zespół Skarg i Wniosków Wydziału Kontroli KWP w Gorzowie Wlkp.

W 2011 r. funkcjonariusze Zespołu Skarg i Wniosków Wydziału Kontroli Komendy Wojewódzkiej Policji w Gorzowie Wlkp., przeprowadzili 4 kontrole problemowe z zakresu problematyki skargowej, dokonując oceny prawidłowości realizowania tego zagadnienia przez:

- Komendę Powiatową Policji w Krośnie Odrz.;
- Komendę Powiatową Policji w Nowej Soli;
- Komendę Powiatową Policji w Świebodzinie;
- Komendę Powiatową Policji w Żarach.

W trakcie kontroli oceniano prawidłowość stosowania przepisów obowiązujących w zakresie organizacji przyjmowania, rozpatrywania i załatwiania skarg i wniosków, realizację wniosków wynikających z przeprowadzonych postępowań skargowych, nadzór przełożonych nad problematyką skargową, wykorzystanie zebranych materiałów oraz dokonanych ustaleń do podwyższenia poziomu funkcjonowania jednostki i indywidualnego wykonywania zadań służbowych. Poddano również sprawdzeniu wykonanie wniosków pokontrolnych, sformułowanych w wyniku poprzednich kontroli.

Wyniki przeprowadzonych kontroli pozwalają na stwierdzenie, iż na przestrzeni ostatnich 2 lat nastąpiła zdecydowana poprawa poziomu prowadzonych postępowań skargowych, szczególnie w zakresie merytorycznego wyjaśniania zarzutów podnoszonych w skargach, oceny prawnej czynności podejmowanych przez funkcjonariuszy stanowiących podmiot sprawy, gromadzonego materiału dowodowego, jak również formalnego dokumentowania wykonanych czynności.

Niemniej jednak (w pojedynczych przypadkach) stwierdzono pewne uchybienia, które w głównej mierze sprowadzały się do następujących kwestii:

- ✓ *niezawierania uzasadnienia prawnego w zawiadomieniu o odmownym załatwieniu skargi,*
- ✓ *nie informowania osoby wnoszącej skargi o treści art. 239 k.p.a.*

- ✓ *niewłaściwego wykorzystywania wniosków wynikających z prowadzonych postępowań, zmierzających docelowo do podnoszenia poziomu pełnienia służby,*
- ✓ *nieprzestrzegania terminów do załatwiania skarg określonych w k.p.a., wynikającego z nieterminowego przekazywania pism do ekspedycji,*
- ✓ *niewłaściwego dokumentowania faktu przyjęcia ustnej skargi od osób zgłaszających zarzuty kierowane pod adresem funkcjonariuszy.*

Podkreślić przy tym należy, iż ww. uchybienia nie miały wpływu na merytoryczny sposób załatwienia poszczególnych zarzutów. Niemniej jednak, kierowników kontrolowanych jednostek zobowiązano do wzmożenia skutecznego nadzoru nad procedurą prowadzonych postępowań skargowych (głównie w zakresie stwierdzonych nieprawidłowości).

Natomiast, w przypadku Komendy Powiatowej Policji w Świebodzinie, mając na uwadze poziom realizacji zadań wynikający z całokształtu problematyki skargowej, a w szczególności bardzo wysoki poziom prowadzenia postępowań wyjaśniających, wnioskowano o wyróżnienie funkcjonariusza tzw. *koordynatora skargowego* za ponad przeciętne zaangażowanie oraz wzorowe wypełnianie obowiązków służbowych w ww. zakresie.

Przykładem minionych lat, dążąc do podniesienia poziomu prowadzonych postępowań wyjaśniających, Wydział Kontroli KWP Gorzów Wlkp. pozostawiał do własnego wyjaśnienia skargi zawierające w swej treści poważniejsze zarzuty. Ponadto - w przypadku nadsyłania przez skarżącego do wiadomości KWP kopii skargi, wyjaśnianej przez jednostkę w terenie, prowadzone w tej sprawie postępowanie było każdorazowo nadzorowane przez pracownika Wydziału Kontroli.

Wzorem lat ubiegłych - w kwestiach wątpliwych - zwracano się o zaopiniowanie sprawy do specjalistycznej komórki (głównie Wydziału Ruchu Drogowego oraz Wydziału Kadr i Szkolenia), której stanowisko miało wpływ na merytoryczne rozstrzygnięcie skargi. Korzystano również z pomocy Zespołu ds. Prawnych KWP.

Na podstawie materiałów postępowań wyjaśniających, prowadzonych przez Wydział Kontroli KWP (oraz w ramach sprawowanego nadzoru) skierowano w sumie 20 wystąpień (w 2010 r. – 12) do kierowników poszczególnych jednostek lub komórek organizacyjnych tut. Komendy. Ich treść zawierała uwagi dot. merytorycznego jak i formalnego wyjaśnienia danej skargi, prawidłowości oceny dokonanego materiału, lecz również przypomnienie obowiązujących przepisów prawa, regulujących podjęte przez policjantów działania.

Bieżąca analiza materiałów kończących postępowania wyjaśniające, przesyłanych do wiadomości KWP (w przypadku skarg własnych jednostek) stanowiła również podstawę do instruktazu osób nadzorujących problematykę skargową, w razie stwierdzenia nieprawidłowości w zakresie merytorycznego lub formalnego wyjaśnienia skargi. W zależności od wagi stwierdzonych uchybień, instruktaz taki odbywał się niezwłocznie w formie rozmów telefonicznych lub w formie pisemnej.

Na uwagę zasługuje również fakt, iż poza wyżej wymienionymi działaniami Wydział Kontroli przygotował, w związku ze skargami ponownymi skierowanymi do Komendy Głównej Policji, także 8 stanowisk w przedmiotowych sprawach.

Sposób wykorzystania wniosków wynikających ze skarg potwierdzonych, w celu podniesienia jakości służby policjantów / jednostek Policji

Podkreślić należy, iż niezależnie od przedmiotu, skargi każdorazowo traktowane są jako potencjalne źródło informacji o istotnych nieprawidłowościach w funkcjonowaniu jednostek oraz codziennej pracy policjantów i stanowią jedną z form oceny działalności danej jednostki Policji.

Uwzględniając powyższe - wzorem lat ubiegłych podejmowane były następujące działania zmierzające do zapobieżenia oraz zmniejszenia ilości skarg potwierdzonych:

- ✓ *w jednostkach terenowych problematyka skargowa poruszana była w toku okresowych szkoleń funkcjonariuszy;*
- ✓ *w uzasadnionych przypadkach (również w razie nie potwierdzenia podnoszonych zarzutów) wnioskowano o omówienie przedmiotowej sprawy z funkcjonariuszami danego pionu, celem wytknięcia stwierdzonych uchybień jak też przypomnienia prawidłowej procedury, zgodnej z obowiązującym stanem prawnym*
- ✓ *w każdym przypadku potwierdzenia skargi, kopię sprawozdania przesyłano właściwemu kierownikowi jednostki, z poleceniem realizacji wniosków końcowych (o sposobie ich wykonania pisemnie informowano Wydział Kontroli KWP);*

W 2011 r. w 7 przypadkach (w 2010 r. - 1), w wyniku stwierdzonych uchybień, wszczęto postępowania dyscyplinarne, z których 4 są w toku, 2

zakończyły się uniewinnieniem, natomiast 1 umorzono z powodu przejścia funkcjonariusza na emeryturę.

Sporządzono natomiast łącznie 77 wystąpień (w 2010 r. – 69), w wyniku których przeprowadzono 10 rozmów dyscyplinujących (w 2010 r. – 14) oraz 67 – o charakterze instruktażowo-szkoleniowym (w 2010 r. – 55).

Sposób realizacji wniosków i zaleceń wynikających z Analizy przyjmowania, rozpatrywania i załatwiania skarg i wniosków w Policji w 2011 r.

Mając na uwadze wnioski i zalecenia wynikające z *Analizy (...)* za 2010 rok stwierdzić należy, iż kierownicy jednostek Policji w różnym stopniu monitorowali tryb i zasady przyjmowania, rozpatrywania i załatwienia skarg i wniosków w kierowanych przez siebie komendach.

W każdej jednostce Policji garnizonu lubuskiego wyznaczony jest tzw. *koordynator skargowy*, posiadający właściwą wiedzę i kwalifikacje do sprawowania merytorycznego nadzoru nad problematyką skargową.

Stosownie do wcześniejszych poleceń Komendanta Głównego Policji, w celu podniesienia poziomu jakości postępowań skargowych na sposób załatwienia poprzedniej skargi zapraszano skarżących do jednostek Policji na rozmowę, w czasie której zapoznawano się z ich uwagami, informując o sposobie rozpatrzenia skargi niezależnie od udzielonej pisemnej odpowiedzi.

W 2011 r. kontynuowano praktykę obejmowania bezpośrednim nadzorem lub przejmowania do bezpośredniego wyjaśnienia przez Zespół Skarg i Wniosków Wydziału Kontroli KWP w Gorzowie Wlkp. bardziej skomplikowanych skarg.

Prezentowano także, w trakcie kwartalnych narad kadry kierowniczej tut. KWP z udziałem Komendantów jednostek terenowych, analizę problematyki skargowej w celu eliminacji uchybień i nieprawidłowości, a także przyczyn rodzących skargi.

Przekazywano do oceny prokuratury sprawy, zawierające elementy niezgodnego z prawem działania policjantów oraz budzące wątpliwości co do trybu ich rozpatrywania. Zobowiązano kierowników jednostek Policji do wzmożenia nadzoru nad terminowością rozpatrywania i załatwiania skarg, a także zasadnością przedłużania terminu załatwiania skarg (pismo z dnia 18.04.2011 r. sygn. T-I-360/11). Ponadto, w celu monitorowania zagadnienia jakim są postępowania skargowe zawierające zarzuty bezczynności i opieszałości zarówno z III, jak i IV kategorii skarg, polecono, by o każdym przypadku złożenia takiej skargi informować Wydział Kontroli KWP w Gorzowie Wlkp., poprzez przesłanie jej za

pośrednictwem faksu. Z chwilą zakończenia postępowania wyjaśniającego prowadzonego w sprawie skargi, zobowiązano do przesłania ww. Wydziału uwierzytelnionej kserokopii sprawozdania oraz odpowiedzi udzielonej skarżącemu.

Przeprowadzono również kontrole organizacji przyjmowania, rozpatrywania i załatwiania skarg i wniosków oraz niezwłocznie reagowano na stwierdzone uchybienia w czynnościach podejmowanych przez funkcjonariuszy, o czym pisano na poprzednich stronach niniejszego opracowania.

Wnioski i zalecenia wynikające z analizy skarg

Dążąc do dalszego podnoszenia poziomu pełnionej służby przez funkcjonariuszy garnizonu lubuskiego, Wydział Kontroli Komendy Wojewódzkiej Policji w Gorzowie Wlkp. nadal prowadzi będzie bieżące działania, polegające na:

- ✓ **doskonaleniu** procedury prowadzonych postępowań wyjaśniających, celem rzetelnego, obiektywnego i terminowego rozpatrywania skarg, jak również gromadzenia pełnego materiału dowodowego;
- ✓ **przyjmowaniu** do bezpośredniego wyjaśniania skarg o dużym stopniu zawartości lub ciężarze gatunkowym;
- ✓ **kontynuowaniu** pracy szkoleniowej, z wykorzystaniem wniosków wynikających z przeprowadzanych postępowań wyjaśniających, z jednoczesnym niezwłocznym reagowaniem wobec policjantów winnych stwierdzonych uchybień;
- ✓ **inspirowaniu** funkcjonariuszy zajmujących się w terenie problematyką skargową do systematycznego podejmowania działań profilaktycznych, mających na celu dalsze zmniejszenie ilości oraz potwierdzalności składanych skarg;
- ✓ okresowej **kontroli** podległych jednostek, umożliwiającej sprawowanie bieżącego nadzoru nad organizacją przyjmowania, rozpatrywania i załatwiania skarg.

Wnioski końcowe:

1/ Zobowiązać komendantów miejskich i powiatowych Policji woj. lubuskiego oraz Dowódcę SPPP do:

- ✓ *wykorzystania wniosków wynikających z niniejszej analizy w toku szkoleń, organizowanych dla podległych funkcjonariuszy;*
- ✓ *wzmoczenia skutecznego nadzoru nad poziomem prowadzonych postępowań wyjaśniających;*
- ✓ *omówienia problematyki skargowej za 2011 r. podczas narady rocznej, zorganizowanej w kierowanej jednostce, ze zwróceniem uwagi na przyczyny i źródła składania skarg oraz ich potwierdzania.*

O sposobie realizacji powyższego wniosku kierownicy w/wym. jednostek pisemnie poinformują Komendanta Wojewódzkiego Policji w Gorzowie Wlkp. - za pośrednictwem tut. Wydziału Kontroli - niezwłocznie po jego wykonaniu.

2/ Z treścią niniejszego opracowania zapoznać Naczelnika Wydziału Komunikacji Społecznej KWP oraz Pełnomocnika Komendanta Wojewódzkiego Policji w Gorzowie Wlkp. ds. Ochrony Praw Człowieka.

Integralną częścią analizy
stanowi 12 załączników

AKCEPTUJĘ:

Naczelnik
Wydziału Kontroli
KWP Gorzów Wlkp.
nadkom. Bogdan Spętany

Wykonano w 2 egz.

Egz. nr 1 - Wydział Skarg i Wniosków Biura Kontroli
Komendy Głównej Policji

Egz. nr 2 - Wydział Kontroli
KWP w Gorzowie Wlkp.

Opr./Wyk. E.J.

Powielono i rozesłano e-mailem wg rozdzielnika.